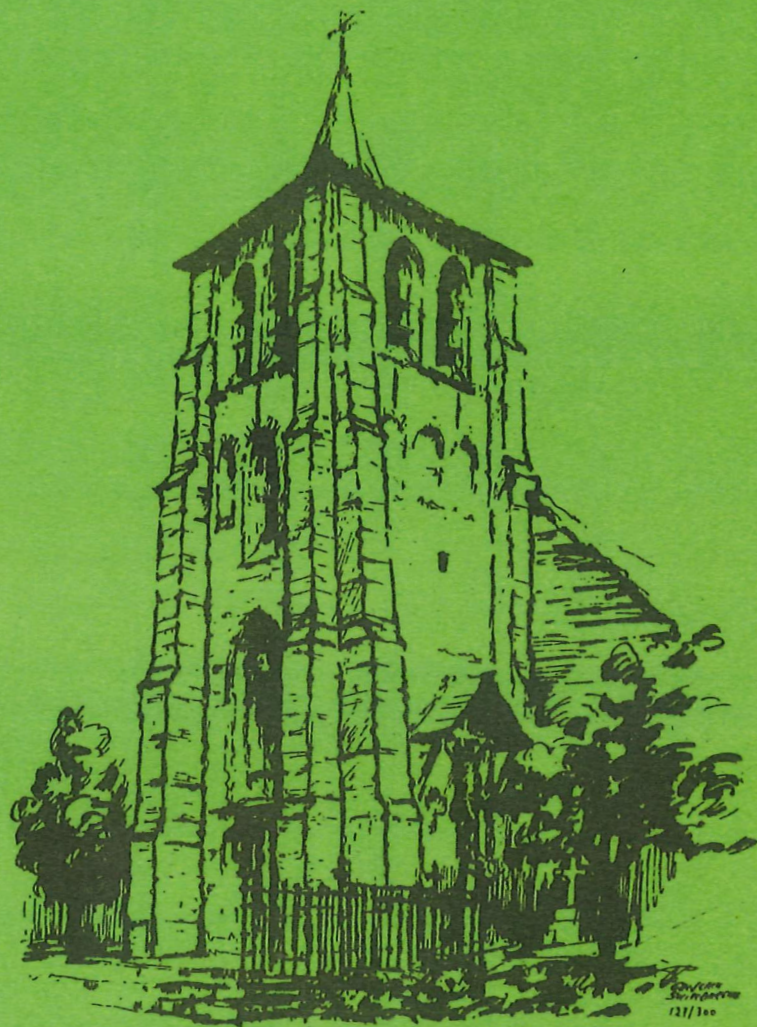

ZILLEGHEM

V.U.: J. Pollet, St.-Elooiestr. 16 8210 Zedelgem - Kantoor: Zedelgem 1

DECEMBER 1988 - 9DE JAARGANG NR 4
Driemaandelijks tijdschrift

ZILLEGHEM

HANDELINGEN VAN DE KRING VOOR HEEMKUNDE
EN GESCHIEDENIS "PASTOOR RONSE"

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT

I N H O U D

Pollet Jules	Philippus Dumon, pastoor van Zedelgem (1803-1811)	124
Kyndt Eddy	Eenighe gewoonelijke en buytengewoonelijke voorvallen te Zedelgem (VII)	157

DECEMBER 1988 - 9DE JAARGANG NR 4

REDAKTIE EN BEHEER

Jules Pollet	Sint-Elooistraat 16 Zedelgem
Patrick Arnou	B.J. Lievensstraat 2a Zedelgem
Géry Cappon	Schattingbeekstraat 3 Zedelgem
Victor Deceuninck	Groenestraat 29 Zedelgem
Bertrand Denys	Klaprozenlaan 13 Loppem
Eddy Kyndt	Snellegemsestraat 8 Zedelgem

Erevoorzitter: E. H. Willy Peirsegaele

Lidmaatschap: 250 F
Rek. 001-0771018-41 of 738-1172056-27
Heemkundige Kring "Pastoor Ronse"
Zedelgem

Studies verschenen in "Zilleghem" of uittreksels daarvan, mogen niet gebruikt noch aangehaald worden zonder te verwijzen naar dit tijdschrift en de auteur.

Ieder auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikels.

Verantw. uitgever: Jules Pollet, Sint-Elooistraat 16 Zedelgem

*Geacht Lid van onze Heemkundige Kring,
Geachte Lezer,*

Met dit nummer sluiten wij de 9de jaargang af. Wij hopen dat u heel wat genoten hebt van de verschenen artikels en dat deze overeenstemden met uw verwachtingen.

In maart e.k. verschijnt het eerste nummer van onze 10de jaargang. Jawel, wij vieren ons tweede lustrum. Wij voelen ons dan ook verplicht er iets goed van te maken. Dat zijn wij u verschuldigd!

Wij twifelen er niet aan dat u zich opnieuw zult abonneren en durven ook zeggen: wij rekenen erop. Want zonder lezers heeft een tijdschrift geen zin van bestaan meer.

Mogen wij u echter vragen niet te dralen en onmiddellijk het overschrijvingsformulier in te vullen? Dat bezorgt on heel wat minder werk en verzekert een tijdige verschijning van het volgende nummer en tevens een regelmatige toezending ervan.

Met onze beste wensen voor 1989 !

De redactie.

PHILIPPUS DUMON
PASTOOR VAN ZEDELGEM
(1803 - 1811)

J. POLLET

Philippus Jacobus Dumon werd op 17 december 1752 te Klemskerke geboren (1). Zijn vader was Jan Dumon en hij was sluismeester; zijn moeder Victoria vande Waeter. Naast Philippus telde het gezin nog drie dochters. Op 4 maart 1777 werd hij te Brugge tot priester gewijd.

Hij werd onderpastoor te Bredene (2). Terwijl hij daar onderpastoor was, stierf op 31 augustus 1782, Lodewijk Coutteau, pastoor van Mannekensvere. In die tijd was het de commandeur van de Ridders van Malta van de commanderie van Slijpe die het recht had de pastoor van Mannekensvere ter benoeming voor te dragen. De keus van Henri Niklaas Dufour, commandeur van Slijpe, viel op de onderpastoor van Bredene, Philippus Dumon. Hoe beiden mekaar kenden weet ik niet. In alle geval werd door de commandeur van Slijpe aan Philippus Dumon een presentatiebrief, gedateerd 22 september 1782, ter hand gesteld. Daarin werd hij aangewezen

om pastoor van Mannekensvere te worden.

Voorzien van deze brief trok Philippus Dumon naar het bisdom. Daar werd hem meedeeld dat hij in de loop van het volgende jaar, op de dag waarop het concours zou worden gehouden om de openstaande pastorieën te begeven, naar het bisdom zou worden geroepen om geëxamineerd te worden (3). Dit concours werd gehouden op 2 juni 1783 (4). Dan werd Philippus Dumon geëxamineerd en hij werd waardig bevonden tot het pastoorsambt (5).

Op 3 juni 1783 benoemde de bisschop hem tot pastoor van Mannekensvere (6). We lezen in de acta van de bisschop op datum 3 juni 1783 het volgende: "*Contulit Illustrissimus Dominus pastoratum loci de Mannekensvere Domino Philippo Dumon... ex parte Excellētissimi Domini Commendatoris de Slijpe ad hunc effectum praesentato et in concursu reperto idoneo.*"

(de bisschop schonk de pastorie van Mannekensvere aan de heer Philippus Dumon... door de commandeur van Slijpe daartoe voorgedragen en in het concours daartoe geschikt bevonden.)

Pastoor te Mannekensvere.

De eerste jaren van zijn pastoorschap te Mannekensvere verliepen rustig. Maar dan kwam de Revolutietijd.

- 1789 : Brabantse Omwenteling en Belgische Republiek.
- 1790 : Eerste Oostenrijkse Restauratie.
- 1792 : Eerste Franse bezetting.

1793 : Tweede Oostenrijkse Restauratie.

1794 : Franse bezetting tot 1814.

Tijdens deze Franse bezetting begon men geleidelijk aan de anti-kerkelijke maatregelen van de Franse Revolutie ook in onze streken door te voeren. Onder de leuze "Liberté, Egalité, Fraternité", kreeg ons land haar deel in de onderdrukking, opeisingen en afpersingen allerhande. Verbodsbepalingen verlamden de openbare eredienst en in 1797 werd het volle ernst met de kerkvervolging in ons land. Van alle priesters werd de beruchte eed van haat aan het koningdom geëist. Zij die deze eed weigerden af te leggen, werden verboden nog langer hun kerk te betreden en er dienst te verrichten. Philippus Dumon weigerde de eed. Zo deden ook het overgrote deel van de parochiepriesters. In het toenmalige bisdom Brugge legden op 215 parochiepriesters slechts 45 de eed af (7). Van dan af mocht Philippus Dumon zijn kerk niet meer betreden en zijn herderlijke taak vervullen. Hij werd aangezien als ongehoorzaam aan de wetten, verstoorder van de openbare orde, en kon worden veroordeeld tot deportatie.

Door een decreet van het Directoire, te Parijs uitgevaardigd op 28 pluviöse VI (16 februari 1798) uit kracht van art. 24 van de wet van 19 fructidor V (5 september 1797) werden 38 onbeëdigde priesters van het Leiedepartement (West-Vlaanderen) veroordeeld tot deportatie. Tot die 38 behoorde Philippus Dumon. Op 10 maart 1798 om 2 uur na de middag kwam commissaris Baret van Nieuwpoort met drie mannen naar de pastorie van Mannekensvere. Ze hielden Philippus Dumon aan en voerden hem naar Brugge. Van de 38 tot deportatie veroordeelde priesters

konden er slechts 18 worden aangehouden.

Ballingschap.

Na drie weken te Brugge te zijn opgesloten, werden de gevangen priesters dwars door Frankrijk overgebracht naar Rochefort, waar ze op 15 mei 1798 aankwamen. Eerst op 1 augustus 1798 werden ze ingeladen in het fregatschip "La Bayonnaise" dat op 8 augustus koers zette naar Guyana.

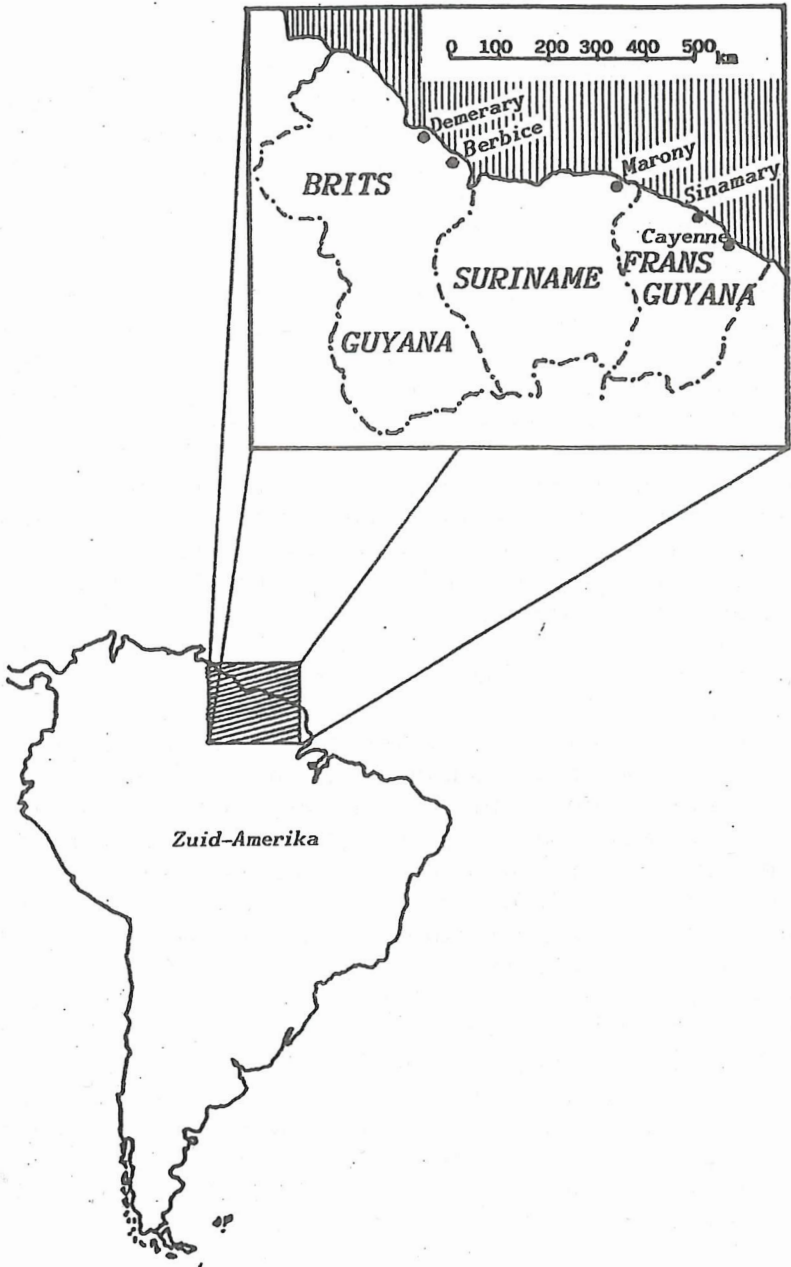
In totaal waren ze op dat schip met 119 gedeporteerden onder wie 109 priesters van wie 16 Vlaamse. Een relaas over zijn wedervaren als gedeporteerde schreef Philippus Dumon neer in een lange brief op 1 april 1800 uit Londen gestuurd aan zijn moeder. Deze brief nemen we als leidraad voor ons verder verhaal (8).

De omstandigheden waarin de gedeporteerden op het schip moesten leven waren allerellendigst. "Als voedsel kregen wij", schrijft Philippus Dumon, "eenig zwijne of koeijenvleesch, ongeweekt, reeds sedert vijf jaeren gezouten en geheel verrot; ons brood... geheel doorknaegt van de wormen en voor den meerderen deel bedorven." Wat er nog goed aan was, was zo hard dat we het moesten "met de kanonballen zien te verbrijzelen." En verder schrijft hij: "Wij hadden nog overanderendag erweten en peerdeboonen, waerin, gekookt zijnde in water, meer wormen als boonen waren." En als logement: "Wij waren met 119 personen onder in het schip in 2 stagien op malkanderen getast, hangende in eenen lap lijnwaed van circa 4 voeten lang, zulks dat het, agterste van de bovenste dikwils

genaekte het aangezigt van de onderste... de zieke en doode bleven tusschen de levende liggen tot dat men hun daeruijt haelde om hun in de zee te werpen." Een regime dat moest leiden naar ziekte en dood en "nochtans zijn er maer 10 personen ten tijde van onse overvaerd gestorven, het welke zeer te verwonderen is."

Op 8 oktober 1798 meerde het schip aan te Cayenne in Frans Guyana. De zieken werden naar het hospitaal gevoerd. Zij die nog te been waren, ook Philippus Dumon, werden per boot 30 u verder gebracht naar Conamana, waar ze op 16 oktober 1798 aankwamen. Philippus Dumon schrijft: "Wij waren daer met 65 personen afgezet, en in den tijd van vier weken waren er al 36 gestorven." Later verhaalde Philippus Dumon dat hij eens geslapen had tussen twee lijken en dat hij dezelfde nacht nog een derde zag sterven die aan zijn voeteinde lag. Toen daar pest dreigde uit te breken, werden de overlevenden overgebracht, 5 u verder, naar Sinamary, waar ze veel beter waren. Ze kwamen er aan op 20 november 1798. Daar gebeurde het op zekere keer, terwijl ze met enkelen aan het rondwandelen waren, dat Dumon wat achterop was geraakt. Al met eens zag hij ettelijke wilden op hem afkomen. Wat nu ? Als buiten raad, rukt hij de pruik van zijn hoofd en werpt ze voor zijn voeten op de grond. De wilden die meenden dat hij zijn hoofd afdeed, sprongen verschrikt langs alle kanten weg.

Te Sinamary smeedden ze met 13, onder wie 9 Vlamingen, het plan om te vluchten. Op 11 mei 1799 te 11 u 's avonds begon de ontsnapping. Een Frans soldaat, die voor de dienst was afgekeurd en als visser aan de kost trachtte te

komen, verkocht hun zijn boot en verhuurde zich om met hen weg te varen. Ongemerkt passeerden ze met hun boot de wachtposten en de tweede dag meerden ze aan in Maroni, een Hollandse post. De kommandant was een Luikenaar. Hij ontving hen hartelijk en ze verbleven er drie dagen. Dan kozen ze opnieuw zee en 30 u later bereikten ze fort Oranje. Ze werden er door de Hollandse kolonel goed ontvangen. Vandaar uit waren ze van plan naar Suriname te gaan "om aldaer een neutraal schip te vinden en daer mede naer Europa te komen."

Ze verkochten hun boot, maar op weg naar Suriname "zond ons den gouverneur van aldaer eenen bode zeggende dat wij moesten zien langs zee voorbij Surinam te komen tot Bèrbice of Demerari, alwaer de Engelsche waren, anderzins dat wij tot Surinam aenkomende, vanden Franschen consul zouden gereclameerd worden."

Ontmoedigd schrijft Dumon dan: "Door dit geval zijn wederom onse rampen beginnen te verzwaren." Ze konden hun schuit terugkopen en staken weer in zee "aen ons eijgen gelaten: gene kusten meer kennende, hebben wij die uijt ons gezicht verlooren en dien dag gene zonne nog maene ziende, door een onweder dat er opkwam, varende zonder compas, wisten wij niet meer of wij zuijd, west, oost of noord waren." In dit tempeest bleven ze 48 u rondzwalpen met een lekke boot. "Wij moesten dag en nacht met twee personen altijd water uijtslaen, om niet te verzinken." Opeens zagen ze weer de kust, maar erheen varend "is eene zeer kwaede en woedende zee opgekomen, die onse schuijt op het strand heeft gesmeten, de welke, naer dat wij daer met veele

moeijte uijgeraekt waren in den nacht, 's anderdags 's morgens voor onse oogen is verbrijzeld." Zo stonden ze daar op de kust, bij de puinhoop van hun vaartuig. Dan maar te voet verder: "Als dan hebben wij te voet langs de kust door het hout, geduerig tot de knien in het moeras, zonder eten of drinken voortgetrokken tot dat wij ten lesten, naer 5 dagen gemarcheerd te hebben, op het point zijnde om daer van honger en dorst te sterven, gevonden zijn van de Indianen..." Deze Indianen stonden als slaven in dienst van de Hollandse kommandant van het fort Corentin en waren door hem daarheen gezonden om krabben te vangen. De kommandant op de hoogte gebracht van het lot van deze gevluchte priesters, liet hen afhalen en overbrengen naar fort Corentin.

De vijf verschrikkelijkste dagen van hun vlucht waren ten einde wanneer ze op 27 mei 1799 op fort Corentin aankwamen. "In deze 5 dagen, schrijft Dumon, hadden wij niet anders als levende krabben geeten, en ons geluk was, dat het nog tweemaal in dien tijd 's morgens een weijnig regende, waerdoor wij onsen verstikken den dorst eenigsins laefden."

Tijdens die beruchte vijf dagen zijn drie Vlaamse priesters achterop geraakt en verdwaald. Alle pogingen door de kommandant ondernomen om ze terug te vinden bleven zonder resultaat.

De zes geredde priesters bleven acht dagen in Corentin. En "een weijnig verkwikt zijnde van al onse zeeren, hebben wij hem een schuijt afgekogt; hij heeft ons drij Indianen medegegeven om die te bestieren, en naer twee dagen gevaren te hebben, zijn wij eijndelinge tot Berbice aen-

gekomen." Berbice was een Hollandse post in handen van de Engelsen. Daar is Jacobus De Neve, pastoor van Westkapelle, gestorven.

Op 6 juni 1799 kwamen ze in Demerary (nu: Georgetown in Brits Guyana). "Wij zijn daer welgedaen geweest, en den Engelschen minister of domine, ziende onse ongelukkige gesteltenisse, heeft ons daer kleederen en lijnwaed omgehaeld, daer en boven ieder meer als 25 guineen in gelde gegeven."

Eindelijk op 1 juli 1799 konden deze vijf Vlaamse priesters vanuit Demerary met het Engelse schip "The Mercury" afreizen naar Engeland. Tijdens de reis, op 10 juli 1799, stierf een der priesters, Michel Cop. Met hun vieren: Philippus Dumon, Joannes De Bay, Hubertus Flotteu en Joannes Nerinckx, bereikten ze op 21 augustus 1799 Liverpool. Ze verbleven er tot 7 september en trokken dan naar Londen waar ze op 9 september aankwamen. In Londen bleven ze tot 7 mei 1800. Met een Hannovers schip "Der Junge Burchart" ging het dan naar Bremen. Over Osnabrück, Münster, Bocholt trokken ze naar Emmerich waar ze kardinaal von Franckenberg, aartsbisschop van Mechelen, gingen groeten. Over Arnhem, Den Haag, Delft, Rotterdam en Dordrecht bereikten ze Breda op 20 juli 1800. Ten slotte, op 23 april 1801, was Philippus Dumon, gaaf en gezond, weer herder op zijn parochie Mannekensvere.

Pastoor te Zedelgem.

Op 11 pluviöse XI (31 januari 1803) werd Philip-pus Dumon door de bisschop van Gent E. Fallot de Beaumont benoemd tot rector van de succursale kerk van St.-Laurentius te Zedelgem onder de St.-Salvatorsparochie van Brugge. Het concordaat in 1801 gesloten tussen Napoleon en paus Pius VII had allerhande veranderingen gebracht aan de kerkelijke inrichting van ons land. De bisdommen Brugge en Ieper waren afgeschaft en tot het bisdom Gent behoorden voortaan de departementen van Leie en Schelde (West- en Oost-Vlaanderen). Slechts enkele parochies bleven de titel van parochie behouden; de andere werden succursalen of hulpkerken van deze parochies. Aan het hoofd van een parochie stond een pastoor en aan het hoofd van een hulpkerk stond een rector. Zo was Zedelgem hulpkerk geworden van de parochie St.-Salvator te Brugge.

Op 19 mei 1803 richtte bisschop E. Fallot de Beaumont de dekanaten weer in, maar bracht er grondige wijzigingen aan. Zedelgem, sedert 1574 behorend tot het dekanaat Torhout, werd nu ingedeeld bij het dekanaat Gistel. Tot dit dekanaat behoorden drie parochies met hun hulpkerken. Dit waren de volgende parochies:

1. Gistel met de hulpkerken Eernegem, Ettelgem, Leke, Leffinge, Mariakerke, Middelkerke, Moere, Oudenburg, Roksem, St.-Pieterskapelle, Slijpe, Snaaskerke, Stene, Westkerke, Zande, Zandvoorde en Zevekote.
2. O.L.Vrouw Brugge met de hulpkerken Beernem, het Brugse Begijnhof, Oostkamp, St.-Joris ten Distel en Waardamme.

3. St.-Salvator Brugge met de hulpkerken Bekegem, Jabbeke, Loppem, St.-Andries, St.-Michiels, Snellegem, Varsenare, Zedelgem en Zerkegem.

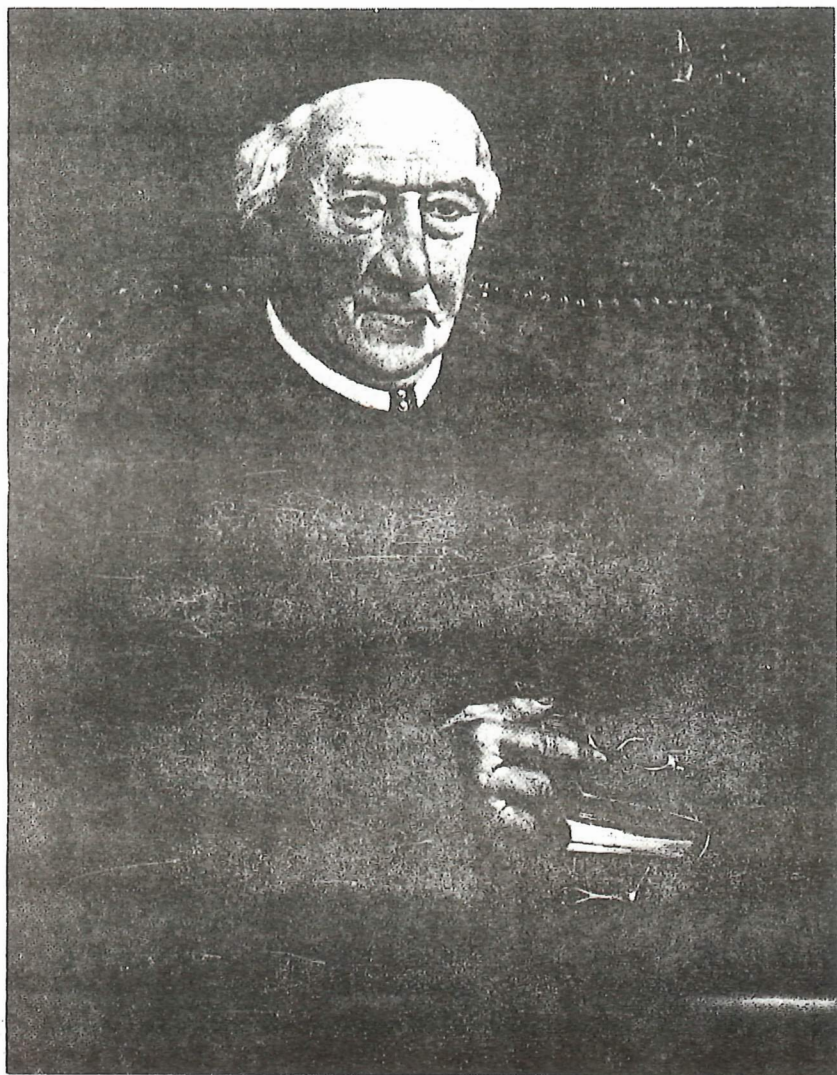
Deken van dit dekenaat werd Willibrord Joris, pastoor van O.L.Vrouw Brugge (9).

Te Zedelgem kwam Philippus Dumon in de plaats van Joannes Surmont. Deze was sedert 1789 onderpastoor te Zedelgem en na de dood van pastoor Bernardus Gillis, in december 1799, was hij deservitor (dienstdoende pastoor) geworden. Joannes Surmont verliet Zedelgem en werd rector te Slijpe. Over de inhuldiging van pastoor Dumon te Zedelgem schreef J. Van Neste het volgende: "In de Lentemaand 1803 wierd Philippus Dumon pastor ingehaald te Zedelghem. De oudste Zedelghemnaars weten nog te zeggen dat het een ijsskoude dag was. 't Bier vervroos in de glazen, en te midden de dorpplaatse liet men een verkwikkend houtvier laaien." (10)

De onderpastoors.

Ten tijde van pastoor Dumon waren er volgende onderpastoors te Zedelgem:

1. Jacobus van Bossele (1801-1805). Hij was op 1 februari 1776 te Lichtervelde geboren. Priester gewijd te Emmerich (Duitsland) op 19 mei 1801, was hij eerst drie maanden deservitor te Zande en werd dan onderpastoor te Zedelgem. Daar bleef hij tot eind februari 1805. Achtereenvolgens werd hij dan onderpastoor te Eernegem (1805-1811) en te Staden (1811-1815). Van 1815 tot 1830 was hij pastoor te Bassevelde en vanaf

E. H. Norbertus (Veremondus) Daghelet
onderpastoor te Zedelgem 1805-1811
(Uit: A. HOSTE, De geschiedenis van de Sint-Pietersabdij te
Oudenburg 1084-1984, Oudenburg 1984 p. 136)

1830 te Reninge waar hij in 1852 is overleden.

2. Norbertus (kloosternaam: Veremündus) Daghelet (1805-1811). Te Veurne geboren op 4 januari 1770 trad hij binnen in de St.-Pietersabdij te Oudenburg en deed er zijn professie in 1796. Het jaar daarop, 16 februari 1797, werd de abdij door de Franse bezetter afgeschaft. Hij verliet Oudenburg en week uit naar Emmerich waar hij in januari 1798 tot priester werd gewijd. Hij keerde terug en deed dienst als missionaris in Oudenburg en omliggende tot hij in november 1798 werd aangehouden en te Brugge opgesloten. Op 3 januari 1800 werd hij vrijgelaten. Hij keerde terug naar zijn werkterrein en werd in 1805 onderpastoor te Zedelgem. Hij verliet Zedelgem in 1811 en werd pastoor te St.-Margriete (St.-Laureins) tot hij in 1817 pastoor werd te Middelburg in Vlaanderen. In 1821 kon hij naar Oudenburg terugkeren waar hij op 2 oktober van dat jaar werd ingehuldigd als pastoor. Daar ontsliep hij op 7 juni 1852. Hij was de laatste monnik van de St.-Pietersabdij van Oudenburg (11).

Kerkelijk bezit.

De rekeningen van 1797-1805 en 1806-1814 laten ons toe het bezit te kennen waarover de kerk van Zedelgem nog beschikte ten tijde van pastoor Dumon. Door de Franse bezetter was het grootste deel van het Zedelgemse kerkbezit aangeslagen en verkocht. Kerkmeester Pieter Respeel noteert in de kerkrekening 1797-1805 "dat bij-naer alle de goederen van dese kerke door het fransch gouvernement ende t'zijnen proffijte hebben verkogt geweest..." (12) In deze kerkrekening

noteert de kerkmeester alle percelen land die vòòr de Revolutie aan de kerk toebehoorden en voegt erbij of ze verkocht waren of niet. Over een paar percelen bestond nog twijfel zodat we eerst in kerkrekening 1806-1814 juist weten wat verkocht was en wat in het bezit van de kerk was gebleven.

- van het landbezit was 38 gemet 2 lijnen 47 roeden verkocht en alleen 11 gemet 25 roeden was in het bezit van de kerk gebleven;
- van de meersen waren 2 gemet 29 roeden verkocht en alleen de meers "genaemd de hollevoorde" groot 1 gemet 1 lijne was in kerkbezit gebleven;
- het partijtje bos waar geen oppervlakte van is opgegeven, was ook in het bezit van de kerk gebleven.

Doch van het land dat in het bezit van de kerk was gebleven, kon de kerkmeester niet alle pachtgelden innen. Zoals hij schrijft in rekening 1797-1805 waren deze gelden tot 1802 "geint geweest ten proffijte vanden disch deser commune." Zo konden alleen de pachtgelden vanaf 1802 door de kerkmeester worden ontvangen. Van slechts één perceel, de 96 roeden waarop de herberg St.-Hubrecht stond en waar Hubertus Van Houtte herbergier was, kon de kerkmeester de cijns-pacht innen van alle jaren vanaf 1797 tot 1804. Dit bracht 10 lb. 16 s.gr. op. Hierbij wordt tevens vermeld dat deze cijnspacht een duur had van 80 jaar en "den zelve cheijns begonst ten jaere 1737..."

De totale opbrengst bedroeg volgens kerkrekening

1797-1805 de som van 25 lb. 9 s. 10 $\frac{1}{2}$ gr. en voor 1806-1814: 121 lb. 13 s. 6 gr.

De niet-verkochte meers bracht 7 lb. 13 s. 4 gr. op in 1797-1805 en 6 lb. 12 s. 8 gr. in 1806-1814. Het bos bracht in 1797-1805 niets op en in 1806-1814 werd een opbrengst genoteerd van 18 lb. 13 s.gr. Het gras dat op het kerkhof groeide werd door de kerk niet verpacht, maar gelaten aan de kerkbaljuw Joseph Vermaut als vergoeding voor zijn werk in het onderhouden van het kerkhof en ook voor zijn dienst om "d'honden uijt de kerke te keeren". Hij was dus niet alleen kerkbaljuw maar ook hondeslager.

Naast deze inkomsten had de kerk ook nog inkomsten uit kapitalen. Sommige echter waren ook door het Frans bestuur aangeslagen, zodat de renteopbrengst niet meer was zoals voorheen. Volgens kerkrekening 1797-1805 was de opbrengst 36 lb. 10 s.gr. en 62 lb. 14 s. 8 gr. in 1806-1814.

De kerk had ook inkomsten uit schaal en stoelgeld. Dit bracht op:

1797-1805

1806-1814

schaal: 22 lb. 5 s. 9 gr 31 lb. 1 gr.

stoelgeld: 2 lb. 16 s. 6 gr. 11 lb. 11 s.gr.

In de kerkrekening van 1806-1814 vinden we ook enige inkomsten vanwege de Confrerie van de Zielen. Hubertus Van Houtte betaalde 8 lb.gr. aan de kerk "uijt de rekeninge vande Confrerie vande zielen int vagevier de jaeren 1806,1807, 1808 en 1809."

Nog vinden we in deze rekening 13 lb. 11 s. 11 gr. door de uitwendige kerkfabriek (la fa-

brique exterieure) gegeven aan de inwendige kerkfabriek (la fabrique interieure) over de jaren 1806, 1807 en 1808 "voor d'onkosten van den godsdienst waer over geen rekeninge behoeve te doen als aen mijnheer den bisschop." Deze dubbele kerkfabriek wordt tot één kerkfabriek versmolten door het keizerlijk dekreet van Napoleon I van 30 december 1809.

De totale inkomsten bedroegen:

- 1797-1805: 186 lb. 6 s. $4\frac{1}{2}$ gr.
- 1806-1814: 276 lb. 2 s. $11\frac{1}{2}$ gr.

Het bezit van de kerk: "het incommen van de goederen competerende aen de kerke van Zedelghem" werd beheerd door kerkmeesters. Op 23 december 1803 werden door bisschop E. Fallot de Beaumont tot kerkmeesters van Zedelgem benoemd:

- Joseph Adriaens, maire (burgemeester)
landbouwer
- Pieter Respeel, landbouwer
- Pieter Van Hollebeke, landbouwer.

Op 3 pluviöse XII (23 januari 1804) werd door deze kerkmeesters, vergaderd in de pastorie, Pieter Respeel verkozen tot "tresorier" (schatbewaarder). Hij moest de rekening van de kerk, uitgaven en inkomsten bijhouden en ze ter goedkeuring voorleggen aan de vertegenwoordiger van de bisschop.

Voor de kerkrekening 1797-1805 gebeurde dit op 30 december 1806. Vertegenwoordiger van bisschop was dan kan. J.A. Buijdens, dienst doende als

meer baeter dan Lalleu =
L. 1. 16. 1/2 166

Alomtegenwoordig en verzoekt door
ons onderschreven Kerkenmeesters voor het
inwendig van de Succursale Kerke van
Lewidghem Deken 3de Dec^{br} 1806.

J. P. Dumeon pastoor.
Lewidghem.
J. J. Duraen, K. K. M.

pueter respect ^{de} Meesters
van dit artikel en artikel par nous, faisant
fonctions de Doyen de St. Michel, à ce
Délégué par Monseigneur Etienne
André François de Paule Gallot de
Beaumont, Evêque de Gand.

Lewidghem le 3. Decembre 1806 //

Le Mre Prévôt Curvive de
la Cathédrale de Gand

Laatste bladzijde van de kerkrekening 1797-1805

meer baeten dan lasten

£ 1.- 16.- 1 $\frac{1}{2}$ s. gr.

*Aldus gelicquideerd ende getekent door
ons onderschreven Kerkmeesters voor het
inwendig van de succursale Kerke van
Zedelghem dezen 3^{en} X^{er} 1806 (3.12.1806)*

*P. Dumon pastor in
Zedelghem*

J. Adriaens Kerkmeester

Pieter Respeel Kerkmeester

*Verifié et arrêté par nous, faisant
fonctions de doijen de Ghistelles, à ce
delegué par Monseigneur Etienne
André François de Paule Fallot de
Beaumont, Evêque de Gand.*

Zedelghem le 3 decembre 1806

*J.A. Buijdens, Chanoine de
la Cathédrale de Gand*

deken van Gistel. Bij het aanhoren van deze rekening waren aanwezig: pastoor Dumon, meijer Joseph Adriaens en "andere notable prochiaenen van de geseijde commune van Zedelghem."

De vorige kerkrekening, lopend over de jaren 1794-1797, was gehoord en gesloten op 23 frimaire VIII (15 december 1799) door de "borgers commissarissen van het canton van Oostcamp" en was aan hen gepresenteerd door de toenmalige kerkmeester Joseph Adriaens. Deze had er echter voor gezorgd dat zijn rekening 1794-1797 sloot met een tekort van 18 lb. 1 s. 6 gr. Anderzijds echter had hij 91 lb. 10 s. 11 gr. van de kerkelijke inkomsten in handen gehouden. Deze som gevoegd bij de inkomsten van 1797-1805 zorgde ervoor dat deze kerkrekening kon worden gesloten met een klein boni van 1 lb. 16 s. $1\frac{1}{2}$ gr.

De kerkrekening 1806-1814 werd gehoord en gesloten op 11 juni 1818. Vertegenwoordiger van de bisschop was dan F.T. Corselis, deken en pastoor van St.-Salvator Brugge. Sedert 1811 immers was Zedelgem overgegaan van het dekanaat Gistel naar het dekanaat Brugge. Ook deze rekening vertoonde een boni: 2 lb. 1 s. $\frac{1}{2}$ gr.

De kerkmeesters van Zedelgem waren dan:

- Pieter Respeel, "tresorier", landbouwer
- Philippus Jacobus Vyncke, landmeter
- Philippus Devos, timmerman
- Pieter De Knock, landbouwer
- Pieter Van Poucke, molenaar op de dorpsmolen.

Samen met de deken en de toenmalige pastoor Bonifatius Antonius De Neve ondertekenden zij deze kerkrekening.

Herstelwerk aan de kerk.

Volgens de genoemde rekeningen werden in die jaren allerhande herstelwerk aan het kerkgebouw uitgevoerd. Gedurende gans de Beloken Tijd was er niet naar omgekeken. Wanneer dan in 1802 de openbare eredienst mag hernemen, is er een en ander te doen om alles weer in orde te brengen en te verfraaijen. In kerkrekening 1797-1805 lezen we dat herstellingen werden verricht door timmerman Philippus De Vos, metser Frans Lagast, de smeden Pieter en Guillielmus De Groote, de glazenmaker Carolus Bondy en de schaliedekker Antoon Loys. Philippus Stevens was metservediener en ook koster Jan Baptist Vyncke stak een handje toe bij de reparaties.

In totaal werd 28 lb. 18 s. 7 gr. betaald voor het herstellen van gebouw en meubilair. Verdere herstelwerken vinden we vermeld in rekening 1806-1814. Ze werden uitgevoerd door pieter De Vos, die voor het "zaegen van plancken voor deze kerke" 2 lb. gr. ontving; verder werkten er "matsenaere Carel Barbier", Guillielmus De Groote "smit tot Zedelghem"; J. Wijdhaege "glae-semaeker" aan wie 6 lb. 8 s. 2 gr. werd betaald voor leveren van glas "verlooten ende schoon-maeken de glaesevensters van de kerke" en verder nog "diffrente personen" aan wie 60 lb. 15 s. 5 gr. werd betaald voor "repareren aen de kerke". Aan Pieter de la Rue gaf men 6 lb. 18 s. 10 gr. voor het doen van "devoiren voor deze kerke". In totaal was 87 lb. 2 gr. uitgegeven.

Ook tot opsmuk van de kerk werd een en ander uitgegeven. Zo lezen we in rekening 1806-1814. dat aan pastoor Dumon 7 lb. gr. werd betaald

"over het coopen van schilderijen" alsook 6 lb. gr. "over twee geschilderde tomben van de autieren van den h. Laurentius ende o.l. Vrouwe, geordonneert door den heer Dumon pastor dezer prochie ende geleverd door A. Mioen". Deze Kortemarkse schilder "marbeleerder" werkte in die tijd ook aan de altaren in de kerk van Aatrijke. De "tombe" is het grafvormig voetstuk waarop het altaarblad ligt.

Ook rondom de kerk werd gewerkt. Opdat men te Zedelgem zou weten hoe laat het was, werden aan "d'horlogie van de kerke dezer commune" herstellingen uitgevoerd door Albertus Verleije "meester Orlogiemaeker tot Aerdrijcke". Hiervoor werd hij 7 lb.gr. betaald.

Er werd ook gezorgd voor de omgeving van de kerk. De Kerkebeek werd uitgedolven en de straat naar de kerk hersteld door Marcus Van Dycke. Door Pieter De Ketelaere werd "eene staeke aen de kerkebrugge" gemaakt en geleverd. Kerkbaljuw Joseph Vermaut weerde twee droge en omgewaaide bomen op het kerkhof. Dit vinden we in rekening 1797-1805. Ook in kerkrekening 1806-1814 is sprake van "vermaeken van de straeten ende delven de beeken".

Herstellingen aan de pastorie.

Vooraleer pastoor Dumon de pastorie betrok werd een en ander hersteld. Volgens kerkrekening 1797-1805 verleenden volgende stielmannen hierbij hun diensten: "matsenaere Carel Barbier", "baes timmerman Pieter De Vos", Antoine Pedrofini "witter en verver", Carolus Bondy "meester

glaesemaeker", Frans Oenraedt "meester blek-slaeger" en pieter De Groote "meester smidt tot Zedelghem". Jan Baptist De Vleeschauwer, herbergier in de Gouden Leeuw en handelaar, leverde "eecken rebben en plaeten voor het pastoreel huijs van deze commune". Alles samen een uitgave van 43 lb. 18 s. 1 gr. voor herstel van de pastorie. Ook in kerkrekening 1806-1814 worden onderhoudswerken vermeld aan de pastorie. Carel Barbier krijgt 1 lb. 8 s. 10 gr. voor "matsen aende kerke en pastoreel huijs" en Philips De Vos ontvangt 3 lb. 1 gr. voor "leveringe van hout aen het pastoreel huijs".

Het kerkelijk leven herstelt zich.

Op 6 juni 1802 mocht de eredienst weer openlijk gebeuren. De Beloken Tijd was voorbij. Door de kerkmeester werd 12 lb. gr. betaald voor reparaties aan het orgel, alsook 1 lb. 10 s.gr. aan Jan Baptist Halle voor het "vermaeken van de blaesbalken ende stellen van den orgel in dese kerke van Zedelghem jegens het zingen van den te deum wegens het hernemen van den publijken godsdienst". Met orgelspel en Te Deum werd zo na jaren van kerkvervolging de openbare uitoefening van de eredienst hernomen. Nog voor de eredienst werd voor 10 lb. 10 s.gr. "eene silvere ende vergulde doose voor de heijlige Communie" aangekocht.

De gewone uitgaven voor de eredienst gingen naar de aankoop van hosties, lampolie, kaarsen, was, wierook, wijn en andere "noodzaekelijkheden voor den godsdienst". Dit alles werd door de koster geleverd. Tot 1804 was Jan Baptist Vyncke

Titelblad van het Parochieregister van Philippus Dumon (vertaling)

REGISTER

van gedoopten, overledenen

en gehuwden (onleesbaar)

van de succursale kerk

van St.-Laurentius

te

ZEDELGEM

onder de parochiekerk van St.-Salvator te Brugge

door mij ondergetekende Philippus Dumon

rector van genoemde kerk

aangesteld

aangesteld bij brief van de doorluchtige en
hoogerwaarde Heer

Stephanus Andreas Franciscus à Paulo Fallot de
Beaumont

18de bisschop van Gent en eerste
volgens de nieuwe omschrijving

vanaf 31 januari 1803

11 pluviöse jaar XI

P. Dumon rector
in Zedelgem

koster te Zedelgem en vanaf dat jaar zijn broer Pieter Vyncke. Koster Pieter Jacobus Vyncke, zoon van koster Ferdinand Vyncke en Maria Anna de Crock was op 11 april 1804 te Eernegem gehuwd met Rosa Hautekiet (13). Op 8 februari 1805 werd hun eerste kind geboren. Zoals dan gebruikelijk was pastoor Dumon peter en gaf zijn naam aan de dopeling. Zo werd het eerste kind van de koster Philippus Jacobus Vyncke. Tijdens het pastoorschap van Philippus Dumon werden in het kostersgezin nog volgende kinderen geboren:

- Maria Theresia op 3 juli 1806
- Franciscus op 13 oktober 1807
- Ludovicus Franciscus op 14 februari 1809
 - deze werd pastoor te Damme en stierf te Zedelgem op 4 december 1890.
- Joanna Theresia op 6 april 1810 - gestorven op 20 juni 1810
- Joanna Theresia op 31 maart 1811

Onder de volgende pastoor breidde koster Pieter Vyncke zijn gezin verder uit. Op 25 juli 1812 werd Anna Theresia geboren en gedoopt. Amandus Hautekiet was haar peter en de nicht van de toenmalige pastoor J.B. Chaves D'aguillar, "domicella" (jonkvrouw) Maria Chaves D'aguillar, was meter.

Koster Petrus Jacobus Vyncke stierf te Zedelgem op 19 september 1838 "medio 7ae mane obiit et 21a ejusdem sepultus est Petrus Jacobus Vyncke, custos, fs. Ferdinandi et Mariannae de Crock, maritus Rosae Hautekiet, ex hac aet. 70 annorum". (op 19 september om half zeven 's morgens is gestorven en werd op 21 van dezelfde maand begraven Petrus Jacobus Vyncke, koster z.v.

Ferdinand en Marianne de Crock, echtgenoot van Rosa Hautekiet, van hier en 70 j. oud.)

Zoals we het lezen in de kerkrekeningen bestond het werk van de koster in het assisteren in de jaargetijden, "het speelen met den orgel en klokluiden... wasschen en naijen van het lijnwaet, schoonmaeken van koper en thin... vaegen en kuijsschen van de kerke".

Dekanale bezoeken.

Tweemaal kreeg pastoor Dumon bezoek van zijn deken. Een verslag hierover is bewaard. (14)

Het eerste bezoek was dat van deken Willibrord Joris in 1803. De deken stelde vast dat de dakgoten aan reparatie toe waren. In de kerk bekeek hij de relieken van St.-Laurentius en St.-Juliana en vernam ook dat er aflaten waren verleend voor de kruisweg die in de kerk was opgericht, alsook voor de leden van de Broederschap van de gekruisigde Christus en de zielen in het vagevuur. De deken stipt ook aan dat dit het enige broederschap is dat dan te Zedelgem bestond. Zoals we hoger zagen was het herbergier Hubertus Van Houtte die er de kas van beheerde. Verder vond de deken dat er in de sakristie geen wasbak was en ook dat er een nieuwe gebedstafel moest komen. Ook de poorten van het kerkhof waren verdwenen. De eerste mis was 's winters om 8 u, 's zomers om 7 u en de hoogmis was steeds te halfelf. In beide missen was er sermoen of katechismus, behalve in de eerste mis 's winters. Dat deed men zo om de andere huisgenoten die naar de hoogmis kwamen wat meer tijd te geven. Het

H. Sacrament werd uitgesteld op de aflaatdagen, tijdens het oktaaf van het H. Sacrament en op de hoogdagen; dan brandden er vier kaarsen. Vijfmaal per jaar kwamen Brugse Kapucijnerpaters naar Zedelgem op te prediken en biecht te horen. Ze deden hun dienst zoals het behoort. Ook de onderpastoor was van onberispelijk gedrag.

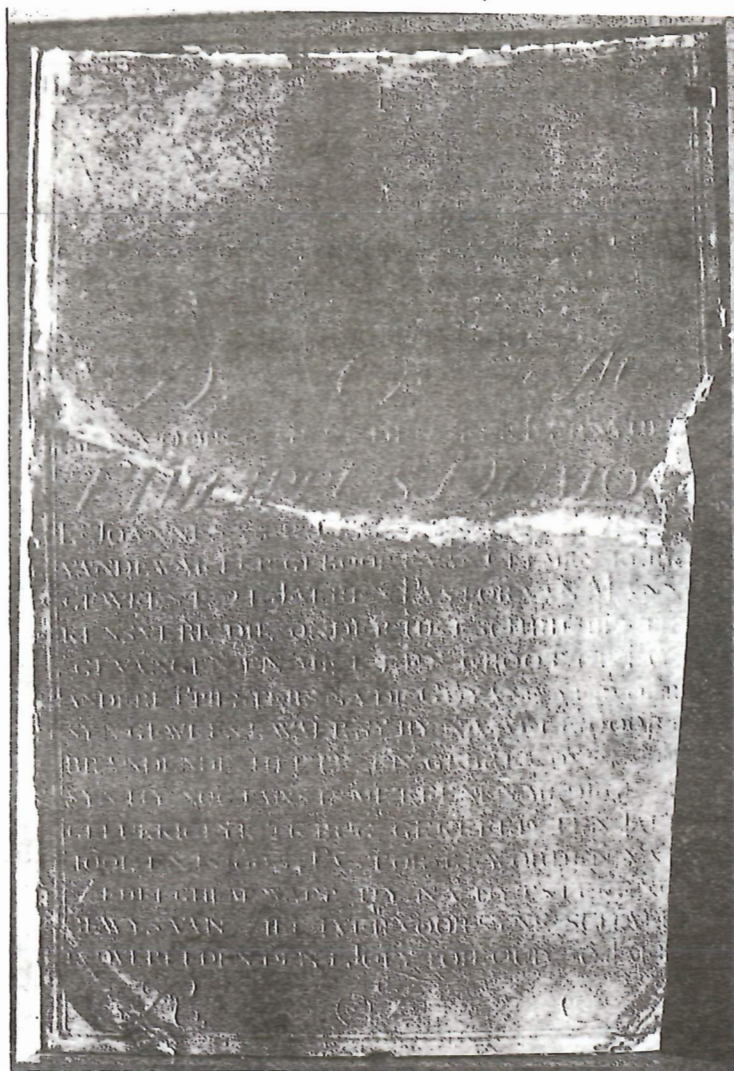
De eerste communie werd gehouden op de tweede zondag na Pasen. De lering hiervoor begon in de Advent. De toekomstige eerstekommunikanten kwamen twee tot driemaal per week 'bijeën voor de lering en tijdens de Vasten iedere dag.

Wanneer de communie naar de zieken werd gedragen, gaf men de zegen met het H. Sacrament aan de kerkdeur, aan het huis van de zieke en ook op plaatsen langs de weg waar enkele mensen samen waren.

Alleen 's winters werd school gehouden.

J.B. Vyncke was er schoolmeester of zoals men dan zegde: schoolkoster. Hij is te Zedelgem gestorven op 3 mei 1846, 88 jaar oud. In zijn overlijdensakte staat geschreven: "per 40 annos matricularius hujus ecclesiae" (gedurende 40 j. schoolkoster).

In 1806 bezocht kan. J. A. Buijdens, die dienst deed als deken van Gistel, de kerk van Zedelgem. Hij bevond dat de dakgoten waren hersteld en dat beide kelken wel eens mochten worden verguld. Op 24 juli 1805 had kardinaal-legaat Caprara te Milaan aan de kerk van Zedelgem een aflaat verleend die kon worden verdiend op het feest van St.-Laurentius. In de sacristie ontbrak een handdoek en een vat voor wijwater. Het angelus werd 's morgens niet geluid bij

Grafsteen van E.H. Philippus Dumon zoals die nu te zien is in de kerk van St.-Laurentius.

D. O. M.

*Hier Vooren Rust den Seer Eerw. Heer
Philippus Dumon
F^S Joannes, Sluysmeester, en Victoria
Vandewaeter. Geboort van Clemenskerke
geweest 21 Jaeren Pastor van Manne-
kensvere die onder het schrikbestier
gevangen en met een groot getal
andere priesters na de Guyane vervoert
syn geweest waer sy by na alle door de
brandende hitte en gebrek overleden
syn, hy nogtans is met eenen medegezel
gelukkiglyk terug gekeerd ten Jaere
1801 en is 1803 Pastor geworden in
Zedelghem, waer hy na uytstekende
bewys van ziel-iver voor syne schaepen
is overleden dan 1 July 1811 Oud 58 Jaeren*

R. I. P.

gebrek aan geld.

De deken vond ook dat het ossuarium (het gebouwtje waar de doodsbeenderen waren opgestapeld) aan reparatie toe was.

Ook vernam de deken dat de gelovigen tamelijk veelvuldig naderden tot de sacramenten en ook dat er onder de kinders die gedoopt waren, er drie onwettige waren. Zo was het in 1806. Ook in de andere jaren waren er telkens een of meer onwettige kinderen.

Het einde.

Op 17 juni 1811 ondertekende pastoor Dumon voor het laatst een akte in het parochieregister. Daarna liet hij dit doen door zijn onderpastoor. Op 2 juli 1811 is pastoor Philippus Dumon te Zedelgem overleden om 2 u in de namiddag. Twee dagen later, op 4 juli 1811 werd hij begraven. Een gedenksteen werd aangebracht in de kerkmuur. (15)

Hij was slechts in zijn 59ste levensjaar. Veremundus Daghelet, onderpastoor, werd tot deservitor benoemd tot aan de komst van de nieuwe pastoor Joannes Baptista Chaves D'aguillar die eind september 1811 in dienst trad. We sluiten met een getuigenis van J. Van Neste over pastoor Dumon: *"Pastoor Ph. Dumon was een man, die alles weggaf wat hij bezat om zijn mensen in hun nood te helpen. Hij leefde zeer sober, zoals hij het tijdens de jaren van zijn ballingschap had geleerd. In zijn testament schonk hij 40 lb.gr. aan zijn meid en 20 lb.gr. aan een ander mens. Toen echter zijn bezit na*

zijn overlijden werd verkocht, was de opbrengst slechts voldoende om de helft te betalen van wat hij in zijn testament had beschikt. (16)

Bronnen:

- (1) F. RONSE in zijn geschiedenis van Zedelgem-Veldegem, Torhout 1934 p. 123 geeft verkeerdelijk 1754 op als geboortejaar. Het Doopregister van Klemskerke geeft 1752 op, wat ook beter past met de ouderdom opgegeven in de overlijdensakte.
- (2) Archief Bisdom Brugge (A.B.B.) reeks B. 74 f° 77
- (3) A.B.B. reeks B. 74 f° 124 vo.
- (4) ibidem B. 74 f° 214 vo.
- (5) l.c. f° 218 vo.
- (6) l.c. f° 219 ro-vo.
- (7) M. CLOET, Het bisdom Brugge (1559-1984), Brugge, 1984 p.290
- (8) J.B. VAN BAVEGEM, Het martelaarsboek, Gent 1875, herdruk Torhout 1983 p. 266-267 en 495-501.
Over deze deportatie zie ook: H. PLATELLE, Journal d'Hubert Flotteu in Handelingen Société d'Emulation, Brugge, 1969 p. 176-209 alsook F. HAESAERT, 180 jaar geleden stierven Vlaamse priesters in deportatie, in Brugs Ommeland 1979 p. 67-84.
- (9) Recueil de quelques brefs pontificaux et de toutes les lettres pastorales et instructions de Monseigneur Etienne André François de Paule Fallot de Beaumont, évêque de Gand, Brugge, 1807 t.I p. 195.
- (10) J. VAN NESTE, Pastoor Dumon, in BIEKORF 1890 p. 337-340 en 357-361.
- (11) Anselm HOSTE, De geschiedenis van de Sint-Pietersabdij te Oudenburg, Beernem 1984 p. 135-139.
J. VAN BAVEGEM, o.c. p. 219-230.

- (12) Kerkrekeningen 1797-1805 en 1806-1814 zijn bewaard in het kerkarchief te Zedelgem.
- (13) Huwelijksregister Eernegem. Volgens F. RONSE o.c. p. 144 trouwde de koster Pieter Vyncke op 31 maart 1812.
- (14) A.B.B. reeks B. 241 d
- (15) P. ARNOU, ZILLEGHEM 1983 p. 155
- (16) J. VAN NESTE o.c. p. 361
- (17) P. ARNOU, Oude grafstenen in de St.-Laurentiuskerk te Zedelgem, in ZILLEGHEM 1983 p. 155.

EENIGHE GEWOONELIJKE EN BUYTENGEWOONELIJKE

VOORVALLEN TE ZEDELGEM

(VII)

Eddy Kyndt

Kindermoord -Op donderdag den 20sten januarij 1831 is om drij uur namiddag een dood kind gevonden, liggende in eenen waterput, gewisselijk omtrent de vijf of zes dagen oud en alle onderzoeken om de daeders te ontdekken zijn tot heeden vrugteloos geweest

Bezemzaak - Maert 1831 De boschscherijde konnen wij maar niet uitroeyen voornamentlijk in de boschen met berkenhout bekleed. De policie kan ondanks al haar voorzorgen en waakzaamheid dit misdad niet geheel doen ophouden, vermits er een zeer groot getal berksnijders in deze gemeente wonen. De boschscherijde is een soort

van diefte die alhier algemeen is, dewijl men er koophandel indrijft, het is van beesemmaekers dat ik wel spreken, deze geprivilieerde dieven vernietigen al de berkenstruyken, doordien dat zij het berk snijden in boschen van twee tot zes jaeren oud.

Eertijds wanneer men niet zeer nabij zag aen dergelijke misdaeden, sneetmen maer het berk om bessems te maeken in hout van zes tot negen jaeren oud en alsdan doet men geen schaden want het kleyn hout verdroogt en valt af. Reeds zijn er alhier verscheyde proprietarissen verplicht geweest hunne bosschen te doen uytroden uyt hoofde dat hunne bosschen daer

door vernietigd worden. Den besten middel om dat delict uyt te roeyen waere eene belasting op den berkenbessems te doen stellen voor invoer in den stad Brugge en andere steden. Door dezen middel zou men gewisselijk de besemmakers verplichten van hunne besems van eene andere materie te maeken, zoo als in voorige tijden in gebruik was.

Diefstal - Op den 2den maert 1831 werd eene diefte met braeke gepleegd ten huize ende in de gebouwen van Jacobus Moeyaert, landarbeyder alhier, door onbekende personen.

Contra onafhankelijkheid. 28 mey 1831 - Betrekkelijk een spotschrift die er te Rijssel word gedrukt en in Vlaenderen zou worden verspreyd, kunnen wij geen de minste vermoedens opvatten iemand in deze gemeente te vinden die in welk daenigen oproer te voordeeld van den Prins van Oranjen zoude willen medewerken.

Te meer daar het vooruyt-zigt van dezen oproer alhier door zeer weynig ingezetenen is gekend en dat deeze gemeente eene volkomen ruste geniet, is het onnuttig eenige bijzondere maetregels hier tegen te nemen, andere dan eene gedeurig waekzaamheyd en den spoedigen volle inrigting der Burgerwacht.

Behoeftige - Zekeren Pieter Van den Bussche, geboortig van Thorout en sedert omtrent drie jaren binnen dees gemeente nedergezet, komende van Brugge alwaer hij ongeveer zeven naevolgende jaren heeft gewoond, het bedrijf van broodbakker uytoeffenend in de Smeedestraat, bevind zich in eenen volkomen staat van behoefteghyde. Wij hebben aanbevolen in zijne praemende nood te voorzien en er worden hem wekelijks levensmiddelen geleverd. Wij bidden de regeeringe der stad Brugge om zoo haest mogelijk in den behoeften van dien persoon te willen voorzien. De noodza-

kelijkheid is groot daer hij een 't zeventig jaerig man is en zeer gebrekelijk en twee kinderen van vier à vijf jaeren in zijne menage heeft.

Diefstal - Op den 24sten juny 1831 werd eener diefte met braek binst den nagt begaen uyt den stal van de weduwe Rommel mulderes binnen deze gemeente. Daarbij werden eenen tweejaerschen merrie ezelsteenezel, aspouw en kolen gestolen.

Op den 8sten julij 1831 is eener diefte geschied van twee lijnwaeten zakken, waarvan bij de weder verkrijging eenen als bewijs werd behouden, den anderen is teruggegeven aan deszelfs eygenaeres, dewijl zij dien zeer benoodigde, weynig kleederen hebbende.

Brand - Op den 19den julij 1831 is er omtrent vier uur en een kwart van den namiddag brand ontstaen in een hofstedeken bewoond door Karel Deroo, alhier gesitueerd te Zedelghem zuyd verre

van de kerke, waarbij de schade enkel tot mobilair voorwerpen beloopt. Men kent niet op welke wijze den brand is veroorzaakt geworden.

Diefstal - Den 20sten augustus 1831 werd een diefte gepleegd ten huize van Jan Verstraete, werkmán alhier woonende welken vermoedens heeft opgegeven jegens zekere Marie Aneca, welke na het doen dezer diefte, zoo het schijne naer Brugge zou begeben hebben reden waerom wij ons verhaest hebben de Procureur des Konings van dees diefte kennis te geven, alsmede aen de zilversmets van Brugge met verzoek dat ingeval zoo eene vrouw zich met goudewerk aanbod, het zelve op te houden. Onze poogingen om het verblijf van genaemde Marie Aneca te ontdekken, is tot alsnu toe vrugtelooos geweest.

		P.
Arnou Patrick	Een Loppemse vrouw als heks verbrand in 1611	3
Cappon Géry	De herberg "De Blauwe Kroon"	96
Denys Bertrand	Jozef Van Ryckeghem, een Loppems priester aan het Ijzerfront (1914-1918)	48
Kyndt Eddy	Eenighe gewoonelijke en buytengewoonelijke voorvallen te Zedelgem (IV)	39
	(V)	76
	(VI)	117
	(VII)	157
Pollet Jules	Huwelijkskontrakt tussen Gelein van Haveskerke en Katelijne Cats (1505)	43
	De nalatenschap van Gelein van Haveskerke	83
	Philippus Dumon, pastoor van Zedelgem (1803-1811)	124
Van Ryckeghem Jozef	Oorlogsherinneringen (I)	62
	Oorlogsherinneringen (II)	106

